

**Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě
ročník 2013**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z ŘEŠENÍ

- ☐ **bronzového stupně ceny**
☐ **stříbrného stupně ceny**
☒ **inovace**

(zatrhněte cenu, o jakou soutěžíte)

1. Název řešení:

Snižování míry nezaměstnanosti s využitím speciální podmínky v sociální oblasti v rámci veřejného zadávání

2. Autor zprávy:

Jméno: Ing. František Jirásek
Funkce: vedoucí oddělení veřejných zakázek
Organizace: Statutární město Most
Telefon: 774710611
E-mail: frantisek.jirasek@mesto-most.cz

Zmocněnec pro jednání ohledně ceny
Jméno: Ing. Barbora Jeníčková
Funkce: manažerka kvality
Kontaktní adresa: Radniční 1/2, Most, 434 01
Tel.: 476448434, 602163981
E-mail: barbora.jenickova@mesto-most.cz

3. Organizace, kde bylo řešení aplikováno:

Statutární město Most

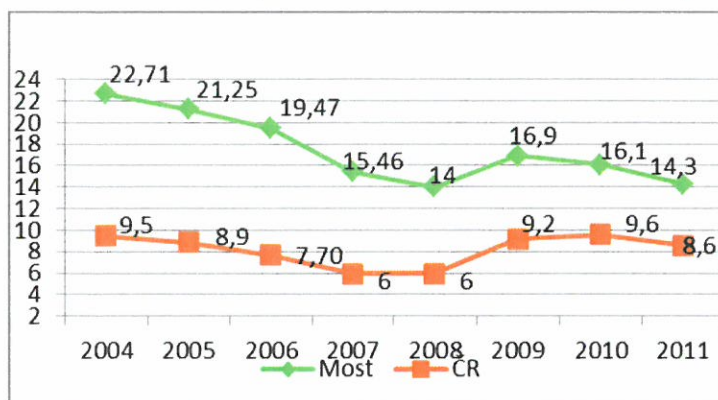
4. Popis řešení

4.1 Podstata řešení:

Nezaměstnanost má závažné sociální dopady i dopady na produktivitu ekonomiky. V mosteckém regionu je nezaměstnanost jedním z nejzávažnějších sociálních i ekonomických problémů.

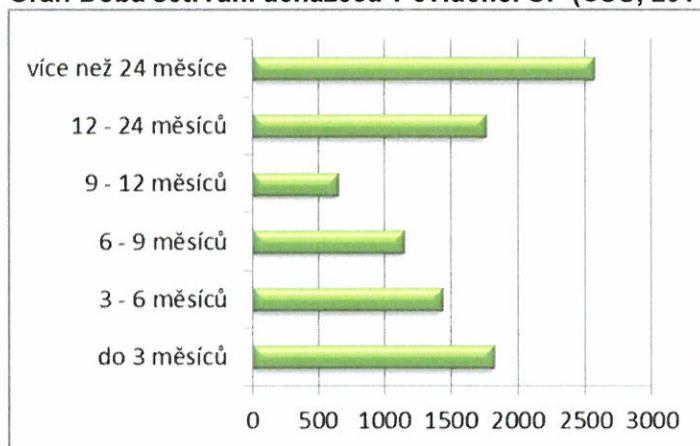
Graf vývoje nezaměstnanosti ukazuje, že míra nezaměstnanosti v Mostě je dlouhodobě téměř dvojnásobná, než je průměr v ČR. V roce 2012 činila míra nezaměstnanosti v Mostě 16,2 %.

Graf: Porovnání míry nezaměstnanosti v Mostě a ČR (Zdroj: ČSÚ)

Vysoká míra nezaměstnanosti v Mostě je způsobena postupným útlumem těžby uhlí v 90. letech. Rozsáhlá ložiska hnědého uhlí předurčila charakter a ekonomický význam okresu na dlouhou dobu. Tehdejší Československo se orientovalo na energeticky náročný, těžký průmysl a hnědé uhlí se stalo rozhodující složkou palivoenergetické základny. V průběhu čtyřiceti poválečných let bylo v oblasti povrchové těžby zrušeno 130 průmyslových objektů a zároveň těžbě ustoupilo přes 80 obcí včetně historického města Mostu. Od konce 90. let docházelo k postupnému útlumu těžby, který vedl k masivnímu propouštění zaměstnanců se specifickou kvalifikací, nevyužitelnou v jiných oborech. To je jedním z hlavních důvodů současné velmi vysoké míry nezaměstnanosti. Tento problém se postupem času ještě prohluboval. Příčina dalšího nárůstu nezaměstnanosti bylo zavedení automatizované výroby v průmyslových závodech Chemopetrol a Česká Rafinářská. Zároveň došlo k nárůstu dlouhodobé či opakované nezaměstnanosti, která je jedním ze zásadních, obtížně řešitelných problémů Mostecká. Obecně je dlouhodobá nezaměstnanost považována za jeden z hlavních faktorů sociálního vyloučení.

Graf: Doba setrvání uchazečů v evidenci ÚP (ČSÚ, 2011)

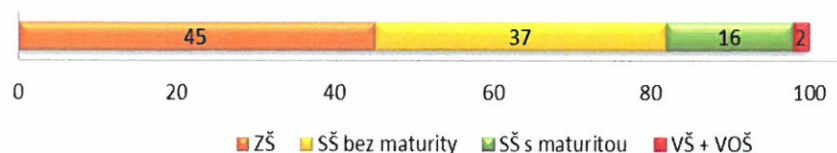

Další vlna nezaměstnanosti byla způsobena ekonomickou krizí v letech 2007 – 2010, kdy byly firmy nuceny snižovat náklady a často proto přistoupily k hromadnému propouštění zaměstnanců. V některých případech došlo i k zániku firem (např. Severografia a.s.).

Nejvyšší poptávka po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů je poptávka po vyučených uchazečích. Podle Analýzy stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji je v Mostě největší zájem o profese zedník, elektrikář, nástrojař-kovodělník, kuchař a svářeč.

Problematickou zůstává skupina občanů se základním vzděláním, která má stále největší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání (viz graf), pracovní místa se pro ni tvoří sporadicky, zvyšování předpokladů této skupiny pro umístění na trhu práce je obtížné.

Graf: Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání v Mostě k 31. 12. 2011 v %

Problematika nezaměstnanosti skupiny občanů se základním vzděláním je také spojena s jejich příslušností k národnostní menšině, která se soustřeďuje především v deprivovaných lokalitách měst a obcí. Ve městě Most lze v současné době označit tři lokality jako deprivované zóny, a to sídliště Chanov, oblast ul. Budovatelů bl. 95 - 100 (tzv. Stovky) a sídliště Liščí Vrch (tzv. Sedmistovky).

Město Most začalo při řešení výše popsané problematiky intenzivně spolupracovat s Úřadem práce Most a Agenturou pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR. Jako jedno z prvních měst v ČR začalo statutární město Most v rámci zadávání veřejných zakázek využívat zvláštní podmínku v sociální oblasti, kterou umožňuje § 44 odst. 10 (před novelou odst. 8) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění platných předpisů. Přesná definice této podmínky zní:

„Dodavatel pro plnění veřejné zakázky bude prokazatelně zaměstnávat osoby z řad dlouhodobě nezaměstnaných, a to minimálně po dobu celého plnění veřejné zakázky. Počet těchto osob musí činit alespoň 10 % z celkového počtu osob, které se na plnění veřejné zakázky budou podílet. Tuto skutečnost uchazeči potvrdí ve své nabídce čestným prohlášením. Vítězný uchazeč předloží do 1 týdne od oznámení o výběru nejvhodnější nabídky, nejpozději však 3 dny před uzavřením smlouvy, seznam osob, s nimiž uzavřel pracovněprávní vztah v souvislosti s plněním zakázky, potvrzený místně příslušným úřadem práce, a zároveň předloží prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění zakázky podílet“.

Tuto podmínku statutární město Most v rámci veřejného zadávání uplatňuje již od roku 2010. Niže uvádíme nejvýznamnější veřejné zakázky, u kterých byla tato zvláštní podmínka v sociální oblasti aplikována:

- Úklid sídliště Chanov (2010)
- Zajištění běžné údržby sídliště Chanov (2010)
- Úklid budov magistrátu města Most (2011)
- IPRM DEMOS - Rekonstrukce bloku 2 v Chanově (2011)
- IPRM DEMOS - Rekonstrukce bloku 8 v Chanově (2011)
- IPRM DEMOS - Rekonstrukce bloku 11 v Chanově (2011)
- IPRM DEMOS - Rekonstrukce bloku 13 v Chanově (2011)
- Úklid sídliště Chanov (2012)
- IPRM DEMOS – rekonstrukce veřejných prostranství (2012)

Veřejné zakázky na úklid a údržbu sídliště Chanov a úklid budov magistrátu mají dlouhodobý charakter a stále probíhají, samozřejmě za plnění předmětné podmínky. Veřejné zakázky na rekonstrukce bytových domů v Chanově (celkem za cca 40 mil. Kč), které probíhaly v rámci integrovaného plánu rozvoje města DEMOS, zaměřeného na deprivované mostecké zóny, byly již v období 01–05/2012 dokončeny a předány. Veřejná zakázka, týkající se rekonstrukce veřejných prostranství na sídlišti Chanov, se v současné době realizuje. IPRM DEMOS je prioritně zaměřen na lokalitu sídliště Chanov a bloků 95 – 100 (tzv. Stovky), přičemž zahrnuje nejenom investiční projekty, ale také na ně navazující měkké sociální projekty.

4. 2 Důvod a cíle řešení (včetně doložení jejich měřitelnosti):

Uplatnění této podmínky mělo dva hlavní cíle, a to v první řadě **snížit procento míry nezaměstnanosti** v městě Most a okolí a také **zapojit obyvatele deprivovaných lokalit, především občany romské národnostní menšiny, do rekonstrukcí a revitalizačních prací**, které právě v těchto zónách probíhaly, probíhají nebo probíhat budou.

Ukazatele dosažení cílů:

1. Počet občanů vyjmutých z evidence ÚP v rámci uplatňování zvláštní podmínky v sociální oblasti zákona o veřejných zakázkách.
2. Počet občanů z romské národnostní menšiny vyjmutých z evidence ÚP v rámci uplatňování zvláštní podmínky v sociální oblasti zákona o veřejných zakázkách.

Nejvýmluvnější ukazatel dosažení cílů jsou vyjádření osob, které byly v rámci tohoto řešení zaměstnány (viz videoklip v příloze).

Celkem 12 osob bylo do současné doby v rámci tohoto projektu vyjmuté z evidence Úřadu práce a bylo přijato do pracovního poměru. Důležitým faktorem také je, že z těchto 12-ti osob bylo 9 romské národnosti, tedy příslušníků jedné z národnostních menšin. Velmi pozitivně to hodnotíme především z důvodu, že většina prací byla prováděna na sídlišti v Chanově, tedy v oblasti, kde trvale žije nejvíce příslušníků romské národnostní menšiny. Jejich zapojením do celého projektu (v rámci IPRM DEMOS) zásadním způsobem zvyšujeme šance na udržitelnost realizovaných investic v předemných deprivovaných lokalitách. Neméně důležitým výsledkem tohoto projektu byla skutečnost, že z těchto 9 pracovníků celkem 6 zůstalo v hlavním pracovním poměru u zaměstnavatele, který je z evidence úřadu práce v souvislosti s plněním veřejné zakázky vyjmul, a to i po skončení plnění této veřejné zakázky. **Dá se tedy říci, že 6 nezaměstnaných osob z řad romské národnostní menšiny získalo trvalou práci.**

4.3 Implementace řešení:

- zainteresované strany
Statutární město Most, Úřad práce, Agentura pro sociální začleňování vlády ČR, Dům romské kultury v Mostě.
- odpovědnost za řešení
Statutární město Most
- podpora řešení ze strany vedení
Realizátoři projektu mají absolutní podporu vedení statutárního města Most.
- podpora řešení ze strany zaměstnanců
Zaměstnanci oddělení veřejných zakázek aktivně přistupují k uplatňování této zvláštní podmínky v sociální oblasti v rámci veřejných zakázek vyhlašováných statutárním městem Most. Podmínka byla implementována do interních směrnic města řešících veřejné zakázky. Zaměstnanci tohoto oddělení prověřují možnost uplatnění i dalších zvláštních podmínek.
Aktivně k dané problematice přistupují také zaměstnanci Domu romské kultury, o.p.s. V rámci vyhlášených veřejných zakázek, týkajících se sídliště Chanov, poskytovali podporu jak zadavateli, tak uchazečům, při výběru vhodných kandidátů na uplatnění v rámci předmětné podmínky.
- Překážky
Jako překážka se nám jeví rozhodnutí (doporučení) ÚOHS, že předmětná zvláštní podmínka v sociální oblasti nemůže být uplatněna s požadavkem na konkrétní lokalitu (tj. např.: nezaměstnaní budou vyjmuti z evidence ÚP v sídle zadavatele).
- Úspěchy
I když se může pouhých 12 osob v celkovém měřítku jevit jako nízké číslo, statutární město Most to považuje za výrazný úspěch a především pak slibný začátek. Veřejné zakázky na rekonstrukce bytových domů na sídlišti Chanov jsme od samého začátku označovali jako pilotní projekt s uplatněním zvláštní podmínky v sociální oblasti. V návaznosti na získané zkušenosti a výsledky se statutární město Most rozhodlo zmíněnou zvláštní podmínku v sociální oblasti zapracovat také do interních Pravidel pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu statutárního města Most. Od 1. 6. 2012, kdy byla nová Pravidla schválena radou města, je tedy možné běžně tuto podmínku v rámci veřejných zakázek malého rozsahu odpovídajícího charakteru běžně využívat. Samozřejmě tuto podmínku budeme dále uplatňovat také v rámci veřejných zakázek podlimitních a nadlimitních, tj. v režimu zákona o veřejných zakázkách.

Cílem je dosažení co nejvyššího počtu občanů města Most a okolních obcí vyjmutých z evidence ÚP, především pak občanů romské národnosti.

5. Výsledky řešení

- Jaké byly hlavní výsledky (uvést pokud možno kvalitativní i kvantitativní ukazatele)?

Níže uvedená tabulka znázorňuje plnění zvláštní podmínky v sociální oblasti u jednotlivých výše uvedených akcí:

Akce	Celkový počet pracovníků na zakázce	Požadovaný počet (10%)	V rámci podmínky vyjmuto z evidence UP
Úklid sídliště Chanov (2010)	10	1	1
Zajištění běžné údržby sídliště Chanov (2010)	3	1	1
Úklid budov magistrátu města (2011)	6	1	1
Rekonstrukce bloku 2 a 11 (2011)	30	3	4
Rekonstrukce bloku 8 a 13 (2011)	30	3	3
Úklid sídliště Chanov (2012)	10	1	1
Rekonstrukce veřejných prostranství na sídlišti Chanov (2012)	10	1	1
CELKEM	99	11	12

Aplikováním zvláštní sociální podmínky u veřejných zakázek bylo zaměstnáno 12 osob. Dle studie „ODHAD NÁKLADŮ NEZAMĚSTNANOSTI Z POHLEDU VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ“ (Zdroj: <http://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=polek&pdf=811.pdf>) „činí celkové odhadované náklady veřejných rozpočtů na průměrného nezaměstnaného **109 615 Kč na rok**. Měsíčně tedy, za předpokladu střední doby nezaměstnanosti po délku pěti měsíců, 21 923 Kč. Ve studii je odhlédnuto od administrativních nákladů a od sociálních ztát v podobě kriminality a dalších sociopatogenních jevů. Skutečné náklady veřejných rozpočtů jsou tak nepochybně ještě vyšší.“

Z 12 osob vyjmutých z evidence úřadu práce (viz výše uvedená tabulka) zůstalo po ukončení zakázky 6 osob v trvalém zaměstnaneckém poměru tzn., že za 6 zaměstnanců vyřazených z evidence úřadu práce došlo za 1 rok ve veřejných rozpočtech k finanční úspoře ve výši **657 690 Kč**.

Osoby, které byly vyřazeny z evidence úřadu práce pouze po dobu trvání veřejných zakázek, bylo rovněž 6. Průměrná délka trvání veřejných zakázek je 6 měsíců. Za dobu trvání veřejných zakázek resp. uplatňování zvláštní podmínky došlo k úspoře **328 845 Kč**.

Uplatňováním zvláštní podmínky v sociální oblasti došlo v 1 roce ve veřejných rozpočtech k úspoře finančních prostředků ve výši **986 535 Kč**.

- Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?

Nástrojem i důkazem současně byla potvrzení vydávaná příslušným ÚP o vyjmutí osob z jeho evidence.

Kontaktování zaměstnanců, kteří zůstali v trvalém pracovním poměru (viz videoreportáž v příloze).

Pro stanovení finančních úspor byla vyhledána odborná studie Vysoké školy ekonomické zveřejněné v médiích. Částka byla rovněž konzultována s Úřadem práce v Mostě.

- Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?
Bez podpory vedení města, spolupráce se všemi zúčastněnými (Agentura pro sociální začleňování Vlády ČR, Dům romské kultury, o.p.s.) a pochopení z řad uchazečů o veřejné zakázky by projekt nebylo možné realizovat.
- Projevil se nějaký vedlejší negativní či pozitivní účinek?
V rámci spolupráce s ostatními územně samosprávnými celky a Agenturou pro sociální začleňování Vlády ČR získáváme přehled o nových možnostech, jak řešit snižování míry nezaměstnanosti na Mostecku.
Nezahrýváme, že v rámci projektu jsme získali i negativní zkušenosti, ale v poměru k těm pozitivním šlo o zanedbatelné procento.

6. Inovativnost a přenositelnost dobré praxe¹

- V čem spočívá inovativnost tohoto řešení? Jak se liší od jiných či podobných aplikací/přístupů?
Z dostupných informací, které nám jsou známy, se domníváme, že město Most je první město, které využilo zvláštní podmínku v sociální oblasti, kterou umožňuje § 44 odst. 10 (před novelou odst. 8) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění platných předpisů.
V současné době nás následují jiné územně samosprávné celky. Některé toto řešení již realizují, jiné jsou ve stádiu příprav. Jedná se např. o města Bruntál, Semily nebo aktuálně i Karlovy Vary. Město Most spolupracuje na předávání praktických zkušeností jiným územně samosprávným celkům a implementaci řešení v jejich prostředí.
Přidaná hodnota od původního záměru tj. zapojit obyvatele deprivovaných lokalit při realizaci veřejných zakázek v těchto lokalitách, spatřujeme i v tom, že město Most rozšířilo svůj původní záměr a v současné době uplatňuje toto řešení u vhodných veřejných zakázek na celém území města Mostu. Důležitým prvkem přidané hodnoty, v rámci celého záměru, je i skutečnost, že se při uplatňování dané podmínky dařilo prioritně zaměstnat občany romské národnostní menšiny, kteří tvoří většinu obyvatel deprivovaných mosteckých zón.
A v neposlední řadě považujeme za důležitou přidanou hodnotu změnu pracovních návyků, sociální začleňování a zvýšení životní úrovně osob, které byly zaměstnány díky realizaci tohoto řešení.
- Může být/bylo již toto řešení přeneseno/aplikováno v jiné organizaci či sektoru? Pokud ano, které jeho základní prvky? Nebo jste v tomto případě sami využili dobrou praxi od jiných organizací?
Řešení může být samozřejmě aplikováno v jakémkoliv územně samosprávném celku nebo k tomu účelu zřízené společnosti (viz předcházející odstavec).
- Jaké nejdůležitější poznatky/zkušenosti jste při realizaci řešení získali?
Nejdůležitějším poznatkem byla skutečnost, že tento projekt měl pozitivní výsledky. Z hlediska veřejného zadávání je pak velice důležitý fakt, že tato zvláštní podmínka v žádném případě nemá za důsledek nárůst ceny veřejné zakázky.
Zavedením legislativní povinnosti pro zadavatele veřejných zakázek, uplatňovat toto společensky odpovědné veřejného zadávání např. od určité finanční hranice, by v republikovém měřítku došlo k úsporám veřejných prostředků.
- Jaké je Vaše doporučení pro ty, kteří se zajímají o implementaci tohoto řešení ve své organizaci?
Nehleďte důvody, pro které nelze ve Vaší organizaci projekt realizovat. Nedejte na případnou kritiku ze strany uchazečů o veřejnou zakázku. Nejdůležitější je vlastní zkušenost – prověřte sami v místním tržním prostředí na konkrétním případě, zda je možné předmětnou zvláštní podmínku dlouhodobě uplatňovat.
- Souhlasíte s prezentací Vašeho řešení na nadcházející Národní konferenci kvality ve veřejné správě a v časopise Veřejná správa jakožto s prezentací dobré praxe?

¹ Vyplní pouze uchazeč o cenu MV za inovaci ve veřejné správě

Ano.

7. Přílohy

Videoklip - ukázka dobré praxe

Datum: 24. 10. 2013

Podpis: Ing. Vlastimil Vozka, primátor statutárního města Mostu

